

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

Integrarea Europeană a R. Moldova: Quo Vadis?

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 18 octombrie, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.*

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. **Importanța vizitei lui Carl Bildt, Ministru al Afacerilor Externe al Regatului Suediei la Chișinău**
2. **Cum ar putea contribui Bruxelles la asigurarea unui mediu favorabil pentru implementarea reformelor**
3. **Rolul UE în depășirea crizei financiare, sociale și economice a R. Moldova**
4. **Liberalizarea regimului de vize cu UE**
5. **Rolul României în procesul de integrare europeană a R. Moldova**

Corneliu RUSNAC, moderator Imedia: Bună ziua, stimați ascultători, sunt Corneliu Rusnac și, ca de obicei, la această oră, vă invit la o emisiune de discuții pe teme de politică externă, realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert.

Astăzi vom discuta despre modul în care ar putea evolua relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană după instalarea noului guvern la Chișinău. I-am invitat în studio pe analiștii Corneliu Ciurea, expert independent și Victor Chirilă, Director Executiv interimar al Asociației pentru Politică Externă. Bună ziua!

Zilele trecute la Chișinău s-a aflat în vizită Carl Bildt, Ministru al Afacerilor Externe al Regatului Suediei, țară care deține în prezent Președinția în Uniunea Europeană. Dl. Bildt a avut mai multe întâlniri cu oficialitățile din R. Moldova iar în cadrul întrevederii cu Președintele interimar Mihai Ghimpu, a declarat că politica actualei guvernări de la Chișinău deschide noi perspective în relația R. Moldova cu Uniunea Europeană. Aș vrea în primul rând să vă întreb care ar fi aceste perspective noi și care este importanța acestei vizite a dl. Bildt pentru R. Moldova? Dl. Chirilă?

1. **Importanța vizitei lui Carl Bildt, Ministru al Afacerilor Externe al Regatului Suediei la Chișinău**

Victor CHIRILĂ, Director Executiv interimar al Asociației pentru Politică Externă: Perspectivele de mult sunt așteptate și știute la Chișinău. Aceasta este semnarea unui nou acord cu UE, care probabil va fi un Acord de Asociere, dar fără perspective de integrare europeană deocamdată; o perspectivă mai clară în sensul liberalizării regimului de vize cu UE și, desigur, perspective ce țin de încheierea unui acord care ar permite R. Moldova să stabilească zonă de comerț liberă cu UE. Iată aceste lucruri sunt așteptate de mulți, sunt dorite de cetățenii R. Moldova, dar, cu regret, din cauza mai multor probleme de ordin politic

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

din țara noastră UE s-a arătat în ultimele luni reticentă vizavi de demararea negocierilor propriu-zise. Au existat mai multe întrebări vizavi de respectarea valorilor democratice, mai ales în contextul campaniei electorale și atunci Bruxelles-ul a luat o pauză, plus la aceasta au mai apărut probleme legate de relațiile moldo-române cum ar fi introducerea regimului de vize pentru cetățenii care sunt cetățeni ai UE. Ca rezultat, Bruxelles a pus anumite condiții clare la 15 iunie anul acesta, și anume: anularea acestui regim discriminatoriu pentru cetățenii României, respectarea standardelor democratice în contextul alegerilor parlamentare de la Chișinău și desigur o voință clară ce ține de perspectiva europeană în R. Moldova. Iată că aceste lucruri, în fond, după alegerile din 29 iulie au fost îndeplinite. Am avut deja deplasările dlor Ghimpu și Filat la Bruxelles unde dânsii au enunțat principalele obiective de politică externă a R. Moldova. Dl. Carl Bildt, răspunde acestor noi schimbări politice de la Chișinău și vine în întâmpinarea autorităților, vine în întâmpinarea așteptărilor noastre și iată că face anumite declarații care coincid cu obiectivele pe care și le pune R. Moldova și anume: demararea negocierilor privind semnarea unui Acord de Asociere, care ne va oferi perspectivele despre care am vorbit anterior.

Corneliu CIUREA, Expert independent: Da, cred că voi puncta, în primul rând, dimensiunea simbolică a vizitei lui Carl Bildt. E bine știut că Poziția Poloniei este foarte activă în ceea ce privește promovarea Parteneriatului. E strict dar în ultimul timp atitudinea Suediei a stârnit anumite dubii datorită unui bicefalism în interiorul executivului suedez, și vizita lui Carl Bildt arată că Suedia este în continuare foarte perseverentă în promovarea acestui parteneriat care este foarte important pentru țările estice. Aș spune că în UE, Polonia și Suedia au promovat acest Parteneriat dar Suedia a fost întotdeauna cu un pas în urma Poloniei și vizita lui Carl Bildt este, după mine, o demonstrație a intențiilor serioase și a Suediei de a susține acest parteneriat și de a-l promova în continuare.

Corneliu RUSNAC: *Ca să continuăm pe marginea aceluiași subiect, Ministrul Suedez de Externe a mai spus că UE este interesată ca în R. Moldova să existe un mediu politic stabil, favorabil pentru implementarea reformelor. Cum ar putea contribui Bruxelles-ul la asigurarea unui astfel de mediu. Dl. Ciurea?*

2. Cum ar putea contribui Bruxelles la asigurarea unui mediu favorabil pentru implementarea reformelor

Corneliu CIUREA: Bruxelles-ul poate asigura acest lucru. Cu toții suntem cititori de informație importantă. În ultimul timp, a apărut și o recomandare făcută de Nicu Popescu și sigur că ne vom raporta, în primul rând, la această recomandare, care din punctul meu de vedere este extrem de judicioasă. E vorba de un sprijin pe mai multe domenii, și în domeniul justiției, introducerea wifi-ului pe întreg teritoriul țării, adică măsuri concrete dar și cu o puternică dimensiune simbolică care în primul rând să conecteze mai mult UE la spațiul nostru, să creeze un ghem indestructibil de relații dintre noi și UE. Tocmai acest lucru îl punctează Nicu Popescu atunci când spune că climatul politic creat astăzi în R. Moldova este extrem de favorabil pentru o adâncire, o aprofundare a relațiilor noastre cu UE. Dar, inițiativa ce vine din partea UE este extrem de importantă. Nu trebuie ratat momentul și o mare responsabilitate acum cade pe umerii Bruxelles-ului care trebuie să vină în întâmpinarea așteptărilor

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

Chișinăului și să susțină noul guvern nu doar declarativ, nu doar cu vizitele oficialilor care sunt foarte importante, dar și prin acțiuni concrete inclusiv și cele financiare.

Victor CHIRILĂ: Dacă v-ați referit deja la propunerile pe care le-a făcut Nicu Popescu, într-adevăr ele sunt importante. Moldova are nevoie de reformarea urgentă a sectorului de securitate, și mă refer aici la Ministerul Justiției, Poliție, mă refer la Serviciul de Securitate și Informație, în special aceste din urmă 2 instituții le-am văzut în acțiune în aprilie anul acesta. Am văzut derapajele la care s-au dat reprezentanții acestor instituții. De aceea este nevoie să aducem poliția și serviciul de securitate și informație în conformitate cu principiile care sunt deja acceptate în întreaga Europă. Aceste 2 instituții trebuie să lucreze pentru oameni și nu pentru familie și politicienii din R. Moldova. Desigur este important să inițiem niște proiecte vizibile cu asistența UE cum ar fi și extinderea rețelei de internet fără fir și fără plată mai ales în locurile publice pentru cetățenii noștri.

Cred însă că acum, în perioada imediată, noua guvernare trebuie să-și recâștige credibilitatea pe care partidele democratice au pierdut-o în anii 90 și anume că partidele democratice sunt capabile să guverneze eficient R. Moldova. Știm foarte bine că din cauza problemelor economice din anii 90 s-au înregistrat mai multe tendințe negative ce țin de asumarea și respectarea unor angajamente sociale față de cetățeni. Nu s-au plătit pensii la timp, nu s-au plătit salarii la timp. Deci, acum este important ca partidele să găsească resursele necesare pentru a onora acele obligații sociale, pensiile și salariile. Așa se va recâștiga încrederea oamenilor, noua guvernare se va întări și va fi capabilă să promoveze acele reforme pe care le menționează în propunerile sale Nicu Popescu. Ori acest lucru nu va putea fi realizat fără asistența din exterior.

Corneliu RUSNAC: *Exact aici voiam să ajungem. Cu toată dorința Alianței pentru Integrare Europeană de a democratiza instituțiile statului și de a implementa reformele, înțeleg că nu este posibil să depășească această criză economică fără asistența din exterior. Cum ar putea UE ajuta Chișinăul să depășească această criză, să-și onoreze angajamentele de ordin financiar, social, la modul concret?*

3. Rolul UE în depășirea crizei financiare, sociale și economice a R. Moldova

Corneliu CIUREA: În primul rând voi spune că nu este nimic grav în faptul că suntem într-o situație în care suntem nevoiți să apelăm la sprijinul UE și nu doar al UE. Sunt frecvente aceste situații în lume și de fapt epoca autarhiilor economice, atunci când un stat se poate autoîntreține demult este de domeniul trecutului. Deci, într-adevăr această criză care a lovit întreaga lume ne-a afectat și pe noi și în mod normal avem nevoie de acest sprijin și UE este desigur primul partener spre care se îndreaptă atenția noastră și privirile noastre. Evident că primul lucru pe care îl va face și devine acest lucru din ce în ce mai evident noua guvernare, este să acopere acel deficit bugetar care există astăzi, care nu pare să fie atât de mare precum se specula, era vorba de 16%, acum prognozele indică, sunt ceva mai optimiste, ceva mai favorabile, dar oricum această gaură bugetară este destul de mare și lipsa de finanțe va trebui să fie substituită prin aceste fonduri care vor veni inclusiv din UE. Bănuiesc că nu doar UE ne va acorda acum acest ajutor, dar cifrele care au fost vehiculate în ultimul timp au arătat că UE este predispusă să dea mai

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

mult decât alții, deși alții, inițial, parcă erau dispuși să ne dea mai mult decât UE. Deci, se prefigurează o situație în care UE ar putea să fie unul dintre principalii sprijiniți pentru RM. Aici sigur că este o problemă de a atrage aceste fonduri, care durează, din păcate nu putem să obținem aceste fonduri imediat. Dar, acest lucru cred că va fi rezolvat de noua guvernare, aici trebuie noua guvernare să arate perspicacitate și agerime în atragerea acestor fonduri.

Victor CHIRILĂ: Trebuie să înțelegem că banii care vor veni de la Fondul Monetar, Banca Mondială și UE nu se vor duce pentru plata pensiilor sau plata salariilor. Acești bani vor fi pentru menținerea balanței de plăți, pentru menținerea stabilității macroeconomice, pentru proiecte infrastructurale. Aceasta însă înseamnă că Guvernul are posibilitatea să economisească resursele interne și să folosească resursele interne judicios, să-și onoreze în limitele posibilului angajamentele sociale, să plătească la timp salariile, să plătească la timp pensiile. Sigur că nu trebuie să ne așteptăm acum că vor fi mărite salariile, vor fi mărite pensiile, aceste lucruri sunt imposibile din păcate acum. Chiar astăzi am auzit că Dl. Mihai Ghimpu a zis că salariile profesorilor care urmau să fie mărite, pentru că există deja o decizie în acest sens, ar putea să mai rabde un pic. Deci este un semnal că previziunile anterioare trebuie un pic corectate. Dar însăși faptul că UE zilele trecute a enunțat o cifră aproximativă de peste 100 mln euro este deja încurajator și este și un semnal pentru toate partidele politice din această țară că este nevoie acum de stabilitate politică. În caz contrar, acești bani s-ar putea să nu mai ajungă în țara noastră. Nimeni nu este gata să investească într-o țară unde există haos politic, neînțelegeri.

Corneliu RUSNAC: *Cît de real este ca RM să obțină liberalizarea regimului de vize cu UE într-un viitor apropiat și ce-ar trebui să facă Chișinăul pentru a convinge oficialitățile europene să permită cetățenilor moldoveni să călătorească în UE fără vize?*

4. Liberalizarea regimului de vize cu UE

Victor CHIRILĂ: Aici trebuie să fim realiști. Așteptările noastre sunt foarte mari. Ne dorim cât mai curând posibil ca acest lucru să se întâmple. Am văzut în programul de guvernământ este stipulat anul 2011. Eu cred că este nițel optimist. Lucrul acesta se poate întâmpla numai în cazul când totul merge strună, stabilitate politică, reformele, asistență financiară și tehnică necesară pentru a îndeplini acele criterii obligatorii pentru obținerea regimului de călătorii fără vize în spațiul UE. În termeni reali, probabil că, actualmente UE se gândește la o perioadă de 10 ani. Acest lucru nu ar trebui să ne descurajeze pentru că totul este în mâinile noastre, a autorităților de aici. Vom fi sârguincioși în îndeplinirea reformelor cerute de UE, vom avea și motivele și argumentele necesare pentru a discuta cu UE ca să ne detașeze de perspectivele Rusiei și al Ucrainei de a obține un regim liberalizat de călătorii pentru cetățenii lor.

Corneliu CIUREA: Eu am să-mi îngădui să fiu ceva mai optimist decât colegul meu, poate acesta este optimismul unui ignorant care nu știe anumite dedesubturi, dar cred că în mod normal un raționament în privința succesului Parteneriatului Estic ar viza succesele în domeniile prioritare ale Parteneriatului Estic și Parteneriatul Estic probabil nu s-a dorit din start să fie un eșec și a punctat anumite priorități ca fiind

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

importante și realizabile. Chiar am impresia că prima prioritate a fost regimul de vize, pe lângă comerț, un regim comercial aprofundat, apropiat, ulterior transformat în zonă de liber schimb, democrație, securitate energetică, deci nu au fost foarte multe domenii punctate, iar regimul de vize a fost printre primele. Dacă nu se va reuși prin acest Parteneriat Estic să se realizeze acest obiectiv, atunci acesta va fi nu doar un eșec al R. Moldova cred sau al Ucrainei, ci va fi și un eșec al UE care nu va ști să construiască o relație eficientă, o relație promițătoare cu vecinii săi. Și atunci, și vecinii vor judeca deja altfel relația sa cu UE. Chiar astăzi am citit un material în care s-a arătat că Ucraina, care este oarecum și ea jenată de o anumită lipsă de încredere a Bruxelles-ului care nu vrea să evidențieze Ucraina din rândul statelor Parteneriatului Estic, ar dori prin un candidat la funcția de Președinte, ar dori să creeze o zonă de integrare, incluzând Rusia și Moldova și alte state, Belarus care să aibă o proprie evoluție, astfel salvând Ucraina de dezmembrare, de problemele legate de diviziunile interne care sunt destul de acute. Deci, Ucraina ia în calcul posibilitatea ineficienței Parteneriatului Estic și caută soluții de alternativă. Din această cauză cred că ar fi o chestiune de onoare pentru UE să grăbească oarecum îndeplinirea acestor puncte prioritare care se află pe agenda Parteneriatului și din această cauză cred că am dreptul să fiu nițel optimist, și mai optimist decât Victor în ceea ce privește regimul de vize. Cred că aici UE chiar poate face ceva, este un lucru care o costă dar n-o costă chiar atât de mult ca îndeplinirea altor angajamente.

Victor CHIRILĂ: În ce mă privește, eu sunt optimist. Eu cred că în următorii ani vom obține regimul de călătorii fără vize în spațiul UE. Deocamdată, în cadrul UE domină o opinie care este influențată de circumstanțele crizei economice și financiare, influențată de problemele legate de asimilarea standardelor europene de către noii veniți, precum sunt România și Bulgaria. Însă cred că treptat această opinie va suferi schimbări, extinderea spre Est este și a fost un proiect politic, la fel ca și perspectiva de liberalizare a regimului de vize cu statele vecine UE. De aceea, presupun că în următorii ani, evenimentele din interiorul Moldovei, Ucrainei ar putea influența optica politică în capitale importante ale UE. Și, odată cu schimbarea opticii și înțelegerea mizelor care se joacă aici în regiunea noastră, vom vedea că și perspectiva de liberalizare a regimului de vize va suferi anumite schimbări, în sensul apropierii de către doleanțele țărilor din această regiune, și sunt optimist în acest sens.

Corneliu RUSNAC: Care ar fi rolul României în procesul de integrare europeană a R. Moldova și în ce măsură criza politică de la București ar putea afecta relațiile dintre cele 2 state, dl. Ciurea?

5. Rolul României în procesul de integrare europeană a R. Moldova

Corneliu CIUREA: Da, sigur că criza aceasta politică din România a picat așa ca un... a picat pe neașteptate, pe nepusă masă și a afectat cu siguranță relațiile dintre noi, în sensul înghețării lor, au intrat aceste relații într-o anumită hibernare. În același timp sigur că în continuare vectorul european via București este privit de o mare parte a populației noastre cu încredere și se mizează pe sprijinul partenerului nostru de peste Prut. Pe de altă parte, sigur că din cauza anumitor vulnerabilități, anumitor momente mai sensibile în relațiile noastre cu România, acest lucru nu cred că se va produce foarte repede și s-ar putea, nu exclud acest lucru, ca integrarea noastră și relația noastră cu UE să treacă cu precădere prin alte capitale, nu neapărat doar prin București și nu neapărat preponderent prin București, chiar și Parteneriatul Estic este un exemplu un acest sens, avem de-a face cu Polonia și Polonia, apropo, un mare

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

jucător din inițiativa căruia a și fost inițiată toată această afacere europeană, ceea ce arată că joacă tare, joacă tare în această zonă. În fond, Parteneriatul Estic este o replică dată Franței, Parisului care era mult mai preocupat de o altă zonă, mai puțin interesantă pentru Rusia, zona mediteraneană, în timp ce polonezii au dorit să se implice foarte activ aici în Est. Ori România încă nu joacă atât de bine pe acest teren și din această cauză cred că nu neapărat va fi partenerul nostru numărul 1 în integrarea noastră în UE, dar va fi în continuare un partener foarte important care nu va putea fi neglijat și cu care va trebui sigur să ne îmbunătățim relațiile. De altfel am și făcut acum un studiu pe care îl voi lansa în curând și în acest studiu majoritatea experților noștri evaluează relațiile moldo-române ca din ce în ce mai bune și la un moment dat au făcut un pronostic că aceste relații vor fi chiar cele mai bune dintre toate statele UE, mai bune chiar decât cu SUA, sau chiar cu UE.

Victor CHIRILĂ: Cred că toate capitalele din UE sunt importante pentru țara noastră, pentru a-și atinge obiectivul major și anume integrarea în UE. Asistența lor este importantă în primul rând pentru a reforma instituțiile la noi, a le aduce în conformitate cu standardele cerute de UE, pentru a ne moderniza economia, pentru a ne moderniza politicile sociale, astfel încât să fim capabili să facem față eficient competiției din cadrul UE și să ne promovăm interesele în mod corespunzător. Dar părerea mea este că partenerul cel mai important pentru țara noastră pentru a ajunge în UE este România. Pe de o parte, sigur este important să aducem țara noastră în conformitate cu criteriile de la Copenhaga, dar pe de altă parte, mai este un criteriu care este uitat, și anume conectarea fizică a spațiului nostru la economia UE, la rețeaua de transport a UE, la rețeaua energetică a UE. Deocamdată Moldova mi se pare o insulă în comparație cu spațiul UE, un fel de Marea Britanie dar fără trecerea pe sub la Manche, deci nu are, nu există această legătură, pentru că nu s-a făcut nimic în cei 18 ani. Să nu uităm că un argument important pentru UE, când se judecă despre șansele unui stat de a adera la UE, este volumul de comerț cu ea. Or, numai după ce România a aderat la UE, Moldova a obținut real acest argument. Actualmente, comerțul nostru cu UE depășește 53% din volumul total de operații comerciale. Datorită României s-a făcut lucrul acesta. L-am obținut într-un fel gratis. Cred că și în continuare este important ca acest volum să crească și tendința se pare este favorabilă nouă. Dar, cred că pentru actualul guvern împreună cu UE și împreună cu România, în special, este extrem de important elaborarea unor proiecte concrete infrastructurale care să unească Moldova de spațiul UE prin România și aici ași porni cu poduri moderne care să fie bune pentru transporturile comerciale, căci actualele sunt bune în primul rând pentru tancarile sovietice, ele au fost făcute pentru tancarile sovietice, nu pentru relațiile comerciale eficiente și active dintre noi și restul lumii din vest.

Avem nevoie de proiecte în domeniul securității energetice. Se vorbește insistent despre conectarea R. Moldova la NABUCO. Să-mi spună cineva cum se va face acest lucru? Când cel mai apropiat punct de conectare la această rețea este la 500, 600 de km de R. Moldova, în partea vestică a României. Sigur dacă noi vrem să facem parte indirect, să fim conectați la acest gazoduct, sigur trebuie să ne conectăm cumva la rețeaua de conducte a României. Au fost propuse proiecte în acest sens, de exemplu, de ne conecta la rețeaua României prin Iași; au fost proiecte pentru a construi sau a folosi anumite depozite de acumulare a gazelor naturale în România, pe care R. Moldova în caz de necesitate să le utilizeze. A fost acel proiect vestit de a investi în Centrala Atomo-Electrică de la Cernavodă, nimic nu s-a făcut. Acum România împreună cu SUA au inițiat un studiu de fezabilitate privind construcția unui terminal de gaz lichefiat la

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

Constanța. De ce nu am fi și noi interesați să investim în acest terminal. Probabil că autoritățile ar trebui să se gândească real la acest lucru, la posibilitatea de a beneficia de acest terminal, căci construcția unui astfel de terminal necesită foarte multe resurse și tehnologii pe care R. Moldova nu are cum să le dețină și nu le va deține cred că în următorii 50 de ani. De aceea trebuie să folosim posibilitățile care sunt.

În plus, mă refer la construcția unor drumuri moderne. SUA ne oferă asistență gratis din programul Provocările Mileniului, dar acești bani sunt destinați pentru proiecte infrastructurale care ne leagă cu Transnistria în speranța că acest lucru ne va ajuta să reintegrăm Transnistria. Cred că prioritatea ar trebui să fie acum conectarea la UE pentru că aceasta, în cele din urmă se va reflecta în politici reale promovate de R. Moldova. Dacă dorim să beneficiem tot mai mult de piața UE probabil că avem nevoie, în primul rând, de aceste legături infrastructurale. Dacă dorim, de asemenea, o politică externă mult mai ancorată în vest, fără astfel de legături infrastructurale orice politică externă poate fi reorientată cu ușurință în viitor.

Corneliu CIUREA: Sunt de acord cu tot ce a spus Victor până acum, doar cu o singură remarcă că acest parteneriat în regim prioritar cu România, sigur că pe lângă multiplele beneficii pe care poate să ni le aducă, poate să deranjeze anumiți vecini ai noștri și în primul rând, din păcate, Rusia. Ucraina nu privește foarte bine această apropiere de multe ori și chiar recent am citit niște studii în care se arată că, totuși pentru Ucraina nu este foarte favorabilă apropierea dintre R. Moldova și România. Deci, cu siguranță că jocul geopolitic regional ne va obliga să ne orientăm nu doar spre România pentru a nu ii deranja pe alții, ci să ne diversificăm mizele și să colaborăm cu alți parteneri. Un exemplu în acest sens este Ungaria. Ungaria este responsabilă pentru vize în R. Moldova și nu România. Eu sunt sigur că aceste cazuri se vor multiplica, dar cu toate acestea sunt sigur că relația noastră cu România trebuie aprofundată în pofida acestor deranjuri care există.

Victor CHIRILĂ: Eu cred că pentru a construi o cale ferată cu ecartament european nu este nevoie să ne gândim la factorii geopolitici. Nu este nevoie să ne gândim la ce va crede Ucraina sau Moscova. Este o necesitate care ne afectează pe noi în fiecare zi. Mie personal nu-mi place când ajung la Ungheni și trebuie să aștept până când toate vagoanele vor fi ridicate și puse pe alt ecartament.

Corneliu CIUREA: Cu siguranță! Pentru aceste proiecte este nevoie de bani și de multe ori cei care îți dau banii se gândesc la considerentele geopolitice sau reies din considerente geopolitice.

Victor CHIRILĂ: Dacă vrem să integrăm R. Moldova în UE atunci probabil banii nu vor fi de la Moscova, dar vor veni de la UE pentru aceste proiecte infrastructurale. Aici este interesul comun. Autoritățile au arătat că sunt deschise și pentru investițiile din Rusia dacă ele sunt acordate în conformitate cu acele principii pe care ni le asumăm față de organizațiile financiare internaționale și sunt eliberate de anumite condiții politice. Și cred că Rusia dacă dorește să aibă o influență sănătoasă în această țară ar trebui să preia și ea exemplul SUA care ne dau 260 de milioane de dolari gratis. Dar, pun niște condiții ce nu țin de armata americană de nu știu unde la Bălți, dar pun niște condiții ce țin de eficiența instituțiilor în această țară, instituțiilor politice, economice și sociale. Unul din criteriile pentru a obține banii de la SUA prin programul Provocările Mileniului este să ai un anumit nivel de investiții din

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 16, din 22.10.2009

buget către sistemul de educație sau sistemul de sănătate. Dacă nu există acest nivel nu ai posibilitate să obții acești bani.

Corneliu RUSNAC: *Spre regret, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat, eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la acest program. Stimați ascultători, eu, Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă, realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de fundația Friedrich Ebert. Aici vă spun la revedere și vă aștept săptămâna viitoare la un nou program. Pe curând!*